www.svoboda-news.com

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXXI. Число 35. Джерзи Сиґі, Н. Дж., субота, 10. лютого, 1923. — VOL. XXXI. No. 35. Jersey City, N. J., Saturday, February 10, 1923. — THREE CENTS

ЗА 2 ДНИ

КІНЧИТЬСЯ ЗБІРКА НА ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ РІДНОМУ КРАЄВИ!

Українські громади: Візьміться сейчас до діла, щоб виконати сей народній обовязок, який на Вас полягає!

Поспішіться, аби до 12-ого лютого с. р. довершити 30,000-ний Фонд!

ВЕЛИКА КОПАЛЯНА КАТАСТРОФА

ДОҐОН, Ню Мексико, 8. лютого. — В углевій копальні підприємства „Фелпс-Додж Корпорейшен" случився нині коло пів до третої сполудня страшний підземний вибух, котрий похоронив від землею всіх працюючих там робітників.

Хоча ратунковий відділ копальні почав сейчас ратункову працю, мимо сього, працюючи безупинно, він вспів до пізної ночи добути всего два тіла погибших робітників. Над ранком підприємство видало заяву, що воно не знає, чи хто з її 120 робітників, що зійшли рано до майни, живе чи помер.

Про вибух кружляють найдивнійші поголоски, які ростуть тим більше, що місто має лишень одну телефонову лінію, яка досі була ввесь час занята розмовами в звязи з ратунковою акцією.

На ратунок погребаним поспішили ратункові відділи з усіх довколичних копалень.

ХОЧУТЬ ПОЛАГОДИТИ КРАВЕЦЬКИЙ СТРАЙК

НЮ ЙОРК, 8. лютого. — Другий день страйку 30,000 нюйорських жіночих кравців приносить надію, що страйк незадовго покінчиться.

Великі місцні „джаберн" (купці-посередники) зорганізували комітет, котрий має звести до купи представників фабрикантів та робітників та довести до полагодження непорозуміння.

Тимчасом робітники держаться знаменито.

КОНҐРЕС НЕ СПІШИТЬСЯ ОЩАДЖУВАТИ ВИДАТКИ

ВАШИНҐТОН, 8. лютого. — Сенат ухвалив нині значною більшостю голосів піти за голосом палати послів та проти бажання президента Гардинґа і ухвалив не ощаджувати гроший на видатки на реґуляцію рік та пристаний.

Уряд пропонував видати на се 27 міліонів доларів, але конґрес заявився, що сей видаток за малий та ухвалив 56 міліонів.

Всі цікавляться тепер, що зробить президент Гардинґ, котрий вважає ощадности в урядованю своїм першим обовязком супроти виборців. Говорять, що він ухвалу конґресу завете (відмовить її підпису, потрібного нате, аби вона стала обовязуючим законом).

СПОДІЮТЬСЯ СКОРОГО УХВАЛЕННЯ ЗАКОНА ПРО ДОВГИ АНҐЛІЇ

ВАШИНҐТОН, 8. лютого. — З огляду нате, що провідники більшости в обох палатах конґресу згодилися обмежити дебату над внеском в справі сплати анґлійського воєнного довгу, а провідники демократичної меншости обіцяли не противитися ухваленню урядового проекту, загально сподіються, що проект буде завтра ухвалений.

На засіданню комітету палати послів за проектом заявилося 12 членів, проти всего 3.

НОВИЙ ЗЕМЛЕТРУС В ПІВДЕННІЙ АМЕРИЦІ

ҐВАЯКІЛЬ, Еквадор, 8. лютого. — З кінця доносять про новий землетрус в сьому місті та околиці. Підчас катастрофи мало згинути 5 осіб. В богато місцях поусувалася земля, засипуючи залізничі дороги.

ЛЕҐІСЛАТУРА НЕВДОВОЛЕНА З МОЛИТВИ

ДЕНВЕР, Колорадо, 8. лютого. — Колорадська стейтова леґіслатура, яка обурена на протестантського проповідника, котрий отаборюючи молитовною заставою палати послів звичаєм американських законодатних тіл, мав говорити так:

„Наші суди перекупні; Бога прогнано з наших церков; на проповідальницях говорять письменники; наші хлопці та дівчата зійшли на ніц; наші робітники йдуть до роботи голодні; наші фармер голодують; зате купці-посередники наживаються на вишрубованих цінах, а наші банки тріскають від зібраних в тих грошів". Проповідник мав закінчити: „Ах, Боже, як довго се має тревати?"

Сейчас по молитві палата послів почала дебатувати молитву серед невпорядкованої дебати. Нарешті хтось поставив внесення, щоби справу перенести на потайне засідання палати, що й зараз ухвалено.

По кількох годинах дебати палата ухвалила нарешті резолюцію, в якій висказується невдоволення з виголошеної молитви. Резолюція має бути поміщена в стенографічнім протоколі засідання, а спеціяльний комітет має висловити провідникови неґодованню палати.

Цікаво, що проти такого кроку промавляв посол Кук, котрий свого часу теж був проповідником, кажучи: „На мій погляд Всемогучий не дивиться за тими маленькими словними бездротними булетинами, якими ваш священик його клопоче."

ЗРІСТ ЧИСЛА ЗАНЕДУЖАНЬ ВІД ІНФЛЮЕНЦИ В НЮ ЙОРКУ

НЮ ЙОРК, 8. лютого. — Міський уряд вдоровля доносить знов про зріст занедужань від інфлюенци та запалення легень.

Число занедужань від інфлюенци осягнули вчора вже пів тисячки случаїв, збільшуючися за один день більш як в двоє. Число занедужань на запалення зросло півтора рази. Число смертий від обох недуг також зросло поважно.

Уряд ще раз пригадує потребу обережности.

ПРОДАЮТЬ УКРАЇНСЬКЕ ЗБІЖЕ ТОДІ ЯК УКРАЇНА ГОЛОДУЄ

АМСТЕРДАМ, 8. лютого. — З Німеччини приходить вістка, що Німеччина мала закупити від московського уряду 2 міліони 400,000 бушлів жита під умовою, що Росія доставить його сейчас.

АНҐЛІЯ МАЄ ЗРОБИТИ ПРЕДЛОЖЕННЕ НА РОЗОРУЖЕННЯ

ЖЕНЕВА, 8. лютого. — Анґлійський уряд має через свого представника лорда Сесиля предложити на засіданню Мішаної Комісії Ліґи Народів плян на розоруження европейських держав.

Держави, після сього пляну, малиби згодитися обмежити свої військові сили та заґарантувати помагати собі взаїмно проти напасника, нарушучого мир.

ІРОНІЯ ДОЛІ

Померший недавно „король тенорів" Карузо удостоївся недавно увіковічнення в мраморному памятнику, який виконано в Римі для Ню Йорку. В Парі з тим наспіла з Риму вістка, що учитель Карузо Джовані Ґатті, якому Карузо виплачував постійну плату на доказ вдячности, помер в останній нужді, позбавлений тої платні родинови феноменального співака.

ВЕЛИКА ПОЖЕЖА ПІД ЛЬВОВОМ

В підльвівському селі Рудавці вибухла нічю з дня 11. на 12. сього пожежа, яка знищила готенькі забудовання Генрики Соболєві, разом з 66 копами пшениці. Шкоду обчислюють на 6 міліонів мп.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Обєднанне Українських Організацій в Америці.

В слід поклику нашого Представництва в Вашінґтоні Екзекутива Обєднання Українських Організацій в Америці рішила на своїм засіданню вислати до переглянення книг Негайної Помочи делеґатів а то: о. Льва Левицького, Дра Вол. Ковала, Теодора Грицея, Ів. Боросевича, Дмитра Штогрина і Мих. Дармограя.

Ця контроля відбудеться дня 20 лютого с. р. в рівночасно названі делеґати удадуться на авдиенцію з відповідними меморіялами до секретара заграничних справ д. К. Е. Гюза.

За канцелярію Обєднання Укр. Організацій в Америці.

Теодор Гриней, секр. рек.

ДЕ БУДЕ У. Н. ХОР?

FEBRUARY

Sat. 10th—Dayton, O. (!) Memorial Hall or Columbus (?)
Sun. 11th — Cleveland, O. Masonic Temple
Mon. 12th—Toledo, O.
Tues. 13th — Ann Arbor, Mich. Hill Audtitorium
Wed. 14th—Flint, Mich. (?)
Thurs. 15th—Ft. Wayne, Ind. Majestic Theatre
Fri. 16—New Castle, Pa.
Sat. 17 —Pittsburgh, Pa.
Sun. 18th—Youngstown, O.
Mon. 19—Butler, Pa.
Tues. 20th — Buffalo, N. Y. Elmwood Music Hall
Wed. 21st—Rochester, N. Y. Eastman Theatre
Thurs. 22nd — Auburn, N. Y. Auditorium
Fri. 23rd—Ithaca, N. Y. Cornell University
Sat. 24th — Utica, N. Y. Utica State Armory
Sun. 25—Syracuse, N. Y.
Mon. 26th—Binghamton, N. Y. Kalurah Temple
Tues. 27th—Scranton (!) Town Hall
Wed. 28th—Pottsville, Pa. Hippodrome

ПРИМУСОВА КООПЕРАЦІЯ В РОСІЇ

Голова кооперативних організацій при московських фабричних і заводських комітетах звернувся до пленума московського совіта з проханням про видання відповідного розяснення для московських робітників, які ухиляються від виплати паїв в споживчі товариства на тій підставі, що кооперативні організації, являються державними установами, які не потребують піддержки з боку робітників. Голова кооперативних організацій попереджає Московський Совіт, що, коли розпорядження про примусову виплату паїв буде виконане, всі фабричні й заводські кооперативи будуть зачинені.

СКРАЇНІ АЙРИШ ПРОТИ ВСЯКОЇ ЗГОДИ

ДАБЛІН, 7. лютого. — Супроти сього, що тимчасовий уряд Ірляндії оголосив свою охоту погодитися з непримиримими прихильниками повної независимости Ірляндії, сі послідні, щоби показати дальше свою непримиримість, почали наново заострювати свою кампанію нищення.

ІТАЛІЯ ХВАЛИТЬСЯ ДОБУТКАМИ В ТРИПОЛІСІ

Рим, 7. лютого. — Італійський уряд дістав від свого ґенерала в Африці звідомлення, що італійська армія знов побила арабських повстанців.

ПРОФЕСІЙНІ СПІЛКИ Й БОЛЬШЕВИКИ НА УКРАЇНІ

В Катеринославі на губерніяльній конференції комуністичної партії докладчик Василенко зазначив, що становище комуністичних франкцій в професійному рухові являється зовсім не блискучим. З 430 відповідальних працьовників місцевих професіональних організацій 69 відсотків припадає на безпартійних, між тим в 1921, році безпартійних було 35 відсотків, а в 1920. році 20 відсотків. Щож торкається настрою членів професійних спілок, то в багатьох спілках помітно байдуже відношення до членів комуністичної партії, яким ніколи в силу тактичних міркувань доводиться приєднуватися до таких резолюцій, які при забезпеченому комуністичному впливі ніколи би не могли пройти. Вплив комуністів на маси з звязку з економічною розрухою і голодом ослаб.

ЛЮДЕНДОРФОВИ НЕ ПОВЕЗЛО У ВІДНІ

До Відня приїхав славний німецький вожд зі світової війни ґенерал Людендорф. Хотів промовляти на зборі́нках. Одначе робітники не хотіли його слухати. Коли їхав із вокзалу чого двіри, робітники задержали і намагались стягнути з автомобілю. З посеред товпи падали оклики „убийник, кровопиець". Остаточно поліція його виратувала з біди на дорозі, а місто з біди на зборах, бо заборонило йому говорити.

АНҐЛІЯ ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД СТРІЛЯННЄМ НА КОРАБЛІ

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 8. лютого. — Анґлійський легкий кружляк „Куракао", на котрім перебуває контрадмірал анґлійської фльоти Николсон, заплив нині до смирнського порту; адмірал висів з корабля, удався до турецької головної військової кватири та особисто остеріг Турків перед острілюванням анґлійських кораблів, що стоять в порті.

Описеа представники алянтських держав зложили Туреччині ноту, в котрій вони протестують проти заряджень Турків проти алянтських кораблів в порті Смирни.

Анґорські ґазети кличуть народ до збруї. В ґазетах появилися вістки, що уряд приказав заложити в порті підводні міни.

ФРАНЦУЗЬКІ ВУГЛЕВІ РОБІТНИКИ ВИХОДЯТЬ НА ВЕЛИКИЙ СТРАЙК

ПАРИЖ, 8. лютого. — Французькі вуглеві робітники з мозельського басену вийшли на страйк.

На страйк вийшло коло 25,000 робітників. Причиною страйку невдоволення зі заплати. Робітники зажадали підвишки робітничої плати, а коли уряд та властителі копалень заявилися проти домагання, робітники зарядили страйк.

Страйк має велике значіннє передусім тому, що кілька днів тому вийшли на страйк вуглеві робітники з басену Сар, де працює коло 360,000 вуглекопів. В той спосіб підорвано велику частину вуглевого припасу Франції, бо оба ці вуглеві округи добувають разом майже половину (докладно 40 процент) французького вугля.

Французький уряд, припертий до муру сими страйками, старається оборонити перед публикою закидом, що оба страйки були викликані Німцями та комуністами, що одначе є неймовірним з огляду на недавні арештовання комуністичних аґітаторів. Страйк буде певно мати такий політичний наслідок, що ціла політика французького уряду супроти Німеччини прийде в французькім парляменті під дебати, хоча французький кабінет Пуанкаре дуже собі її не бажає.

НІМЦІ ЗАКЛИКАЮТЬ СВОЇХ РОБІТНИКІВ В РУР ВИТРЕВАТИ МІСЯЦЬ

ДЮСЕЛЬДОРФ, 8. лютого. — По всій Руршині та надренській провінції йде оживлена аґітація за розбудженням опору проти французької інвазії. Ріжні горожанські, політичні та релігійні організації беруть участь в сій аґітації. Аґітатори закликають робітників видержати в опорі один місяць.

Щоби зломити німецьких урядників, як їхочуть слухати лишень уряду з Берліна, французький уряд оголосив, що він ручить за пенсії для всіх урядників, які перестануть слухати німецького уряду.

Рух поїздів, везучих німецький уголь у Франції, троха поправився. Всеж таки до Франції вивезено лешень дуже мало вугля.

АНҐЛІЯ ТА ФРАНЦІЯ ВИСИЛАЮТЬ КОРАБЛІ ДО СМИРНИ

ПАРИЖ, 8. лютого. — Французький воєнний корабель „Мільгавз" дістав приказ покинути сейчас порт Тульон та попливти до Смирни.

З острова Мальти доносять, що попри остров переїхали два анґлійські ґвардиєти „Резолушен" та „Еперор оф Індія", пливучи до Смирни, де вони малиби взяти участь в битві з Турками, якщо Турки махотілиби заатакувати алянтські кораблі в порті.

КАТАСТРОФА ПОЇЗДІВ З ФРАНЦУЗЬКИМИ ВОЯКАМИ

БЕРЛІН, 8. лютого. — На основі достовірних вісток на зелізничій лінії межи Дюсельдорфом та Кітсіґом случилося зудареннє двох поїздів, везучих французьких вояків. Наслідком зударення мало згинути 28 жовнірів. Їх потайком поховано на цвинтарі. Понад сто жовнірів понесло тяжкі ушкодження.

Люди, що їздять тою лінією, кажуть, що весь рух на лінії здезорганізований.

МОСКВА ВІДМЕКУЄТЬСЯ ВІД ОХОТИ ВОЮВАТИ

МОСКВА, 8. лютого. — Як повідомляють большевицькі ґазети, большевицькі провідники на своїх нарадах рішили держатися осторонь від всяких воєнних замішань чиїх на сході Европи чиї в Азії.

Москва каже, що вона не рушить палцем навіть тоді, якби в Німеччині вибухла комуністична революція.

ПОДАТКИ У ФРАНЦІЇ РОСТУТЬ

ПАРИЖ, 8. лютого.—Французький міністер фінансів предложив французькому парляментови домагане збільшення податків. Одні податки мають бути збільшені о 10 процент, другі о 20 процент.

ВИЙШЛА З ДРУКУ ДАВНО ОЧІКУВАНА

НОВА РАХУНКОВА КНИЖОЧКА

З інформаціями в українській мові з додатком других цікавих відомостий

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

Замовлення посилайте разом з грішми на адресу:

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents the copy.

One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Ситі і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА.
Поодиноке число три центи.

За зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи" 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Без зголошення редакція не відповідає.

З Канади надсилати вис... троші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ!...

ХВИЛЯ ЗОВЕ НАС СПОВНИТИ І ТЕПЕР НАШ ГРОМАДСЬКИЙ ОБОВЯЗОК ДЛЯ НАШОГО СТАРОГО КРАЮ, ЩО ВЕДЕ ТЯЖКУ БОРОТЬБУ ПРОТИ ЛЯЦЬКОЇ ОКУПАЦІЇ!

ТОЖ ЗБЕРІМСЯ СЕЙЧАС НА РАДУ ТА ПОСТАНОВІМ ТАКУ ПОМІЧ, ЯКУ ТІЛЬКИ МОЖЕМО ДАТИ, АБИ ДО 12-ОГО ЛЮТОГО, 1923, ДОВЕРШИТИ 30,000-ИЙ ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ!

ВСІ ВРАЗ, ВСЕ ВПЕРЕД, В ЄДНОСТИ ПОБІДИМО!

ЩО ПИШУТЬ ПРО ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ?

1. МИХАЙЛО МЕЛЬНИКОВИЧ З ШИКАГО, ІЛЛ. — Я довший час не працював, тому посилаю не велику жертву, але від щирого серця. Посилаю бо не можу відтягнутися від народного обовязку.

2. ЯКІВ І МАРІЯ МІСЬКІВ З СЕНКВО, Н. Й. — Пересилаємо на Фонд 30 дол., бо хочемо бути з Вами не тільки серцем і душею, але й ділом.

3. ГРИГОРІЙ МИХАЙЛИЦЬКИЙ З ГЕНОВЕР, ПА. — Прошу приняти 50 дол. від нашої громади з щирим побажанням довершити і перевершити збірку на Фонд Негайної Допомоги.

4. ІВАН БОЮК З ЕЛДЕРСВІЛ, ПА. — Посилаю пять долярів нашому Правительству з тим, щоби вони принесли смерть хоч одному Ляхови-катови. Роблю тільки оден день, або два на тиждень, тож не можу більше післати.

5. РОМАН КИЛЬНИК З ПАРЛЕТ, О. — Хочу бути одним з тих 2.200 Українців, яких пошукуєте інтересіднаго пять долярів на Фонд Гонїть Ляхів на Сян, а ми будемо всегда з Вами.

6. — ІВАН ДОБРОВОЛЬСЬКИЙ З НЮ ЙОРКУ. — Посилаю на закінчене Фонду тільки два доляри. Я вже дав на Фонд попередно двома наворотами на вічах в Ню Йорку. Пятеро діточок і жена в краю та старенька мати, що жиють з праці моїх рук, не дають змоги поперти народну справу так як то чоловік розуміє, але якусь жертву треба дати. Бо хтож буде попирати боротьбу в краю, як навіть тих мізерних кілька долярів пожалуємо дати.

7. ВАСИЛЬ ПАКУЛА З БРАКПОРТ, Н. Й. — Я трохи припізнився з своєю жертвою, але лучше пізно як ніколи. Дай Боже, щоби тих моїх пять долярів прийшло вже по довершенню 30.000-ної збірки.

8. МИХАЙЛО СТОКОЛОСА З ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, ПА., окружний писар на І. Округ Січової Організації. — На вічу, яке уладжено стараннням наших Січовиків і яке мимо непогоди випало дуже гарно, зібрано на Фонд 335 дол., які отсим пересилаємо.

Пересилаючи Вам січовий привіт заявляємо, що Січовики завсіди готові на кождий поклик нашого Правительства навіть і до найбільших жертв. Жити для України і вмирати за Україну — це наша січова ідея.

9. ПЕТРО ЛОБУР З НЮАРКУ, Н. ДЖ. — Я слабий, не роблю та мушу ще оплачувати доктора та ліки. Але то не звільняє мене ще від народного обовязку. Через проклятих ляхів опинився я тут за морем і звідси шлю їм на погибель ту жертву, яку дано нашому Правительству на визволення рідного краю.

10. ІЛИЯ ДАВИДЧУК З ІСТ ТАВНТОН, МАСС. — Посилаю свою жертву і дальше буду слати, так довго, аж доки не скинемо польської сови з львівського ратуша.

Посвідки прошу мені не висилати, бо шкода на те грошей. І так мало маємо центів на боротьбу, тож шадім навіть на почтовій оплаті.

Дай Боже Вам видержати завзято до кінця, а мені побачити польську сову в львівськім каналі, а українського льва на ратуші у Львові.

ФОНД КІНЧИТЬСЯ. Хто ще не є вписаний до листи борців нехай шле свою жертву до:

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA,
411 Southern Building, Washington, D. C.

СПІЛЬНА МОГИЛА 27,000.

В славнім українськім місті Бересті в самім розі, де впадає ріка Мухавець до Буга, недалеко руїн церкви св. Миколи, де відбувся Берестейський собор, спочиває ще в свіжих могилах 27,000 українських борців. Там, серед невисказаних мук, тяжких побоїв в тюрмі, як турецькій неволі йшли вони один за другим, якби по черзі до сирої землі. Вмирали вони масами, що другий у бараках був між живими труп. В зимі 1919 20 р. були дні, стверджені урядово місією міжнародного Червоного Хреста з Женеви, в яких денно вмирало 1,147 українських полонених вояків!

Лежать вони поруч костей славного українського війська, що майже 1,000 літ тому завзято обороняло тут ту саму українську землю. Тамті полягли в бою, оклик воєнного завзяття застиг їм на устах; а ці теперішні борці, конаючи в гіркій неволі, проклинали той час, коли живими вийшли з боєвища, замісць залишитись на йому. — Коли в 1915 р., серед вибуху міни згинуло 900 Німців, німецькі жовнїри поставили їм в Бересті величавий памятник та при відході з Берестя 12. лютого 1919 р. пращали їх словами: „Ми будемо далеко від вас, та дух наш буде з вами, з вами — хоробрими борцями!"

В Галичині нема міста, нема села, мало таких українських родин, які не мали би своїх рідних у тих великих братських могилах в Бересті.

ФАРИСЕЙСТВО.

Виходить в Ню Йорку польський дневник „Нови Сьвят". В числі з 6. лютого с. р. начальний редактор сеї газети, Броніслав Д. Кулаковскі, помістив вступну статтю під заголовком „Пропаганда вельмей Росії в Америце", про котру ми мусимо згадати тому, бо п. Кулаковски „піє" там і до нас, Українців.

Зміст сеї статті такий:

Недавно вернув з Европи Американець, Генрі Н. Макрейкен, президент звісної жіночої школи „Вассар Калледж". Він подивляє „молоді демократії" Европи, щойно визволені, між ними і Польщу, — та з обуренням протестує проти голосу сенатора Мак-Корміка, котрий знов є тої думки, що всі ті молоді держави і державки се лише завада для промислу і торговлі. П. Кумаковский каже, що сенатор Мак-Кормік говорить в інтересах великого капіталу і що в своїй опінії сей сенатор годиться з комуністами, котрі також є за неділимою Росією. Ось так приміром в нюйоркський „Нейшен", п. н. Стронг пише, що малі надбалтийські державки (Литва, Лотва, Естонія) є лише в інтересі жмені середної буржуазії. Вона каже, що недалекий час, а „протягом двох днів російська кавалерія буде пасти коні над берегами Балтику." — П. Кулаковский, навязуючи до сих слів п. н. Стронг, полемізує з нею та каже, що історія показує, що Литва, Білорусь і Україна, а так само надбалтійські краї в століттях 14-18-им лучились з Польщею, щоби в сей спосіб оборонитись від спільних ворогів: Москва з одного боку, а Німців з другого. П. Кулаковскі дуже нарікає на сенатора Мак-Корміка, „Нейшен" та Англічан, що вони не одушевляються Польщею, але кажуть, що Польща хоче пожерти Литву, Білорусь, та Україну. П. Кулаковскі каже, що в сей спосіб вони хочуть перешкодити утворенню великої федерації від Балтику до Чорного Моря, а навіть Егейського Моря (гоі го), котра полджилаби коненьстам про німецько-московську імперію. П. Кулаковский кінчить: „Лотиші, Ести і Фінляндці зрозуміли небезпеку повороту „великої Росії" і тому стали у оди лаву з Польщею. Се повинні зрозуміти також Литва, Україна і Білорусь". В тій цілі — кінчає він воі виводи — треба заложити спільну організацію тих народів в Америці, щоби „спульне студійовать політикен европейскен".

Стільки п. Кулаковский. А тепер думаємо — пора сказати, що ми, Українці, гадаємо про се. Що Мак-Кормік говорить в інтересах великого капіталу, коли промовляє проти малих національних держав в Европі, а за неділимою Росією — се стара правда. Що комуністи, російські та неросійські, а хочби й американські — згоджуються що до сего з великими капіталістами, се також правда. І се не диво: і одні і другі є централісти. Ріжниця лиш та, що Мак-Кормік хоче централізувати все в руках поодиноких великих капіталістів, а комуністи хочуть бачити все в руках лиш одного капіталіста — державної потвори. Але стільки лишень має п. Кулаковский рації. Якже він переходить до Польщі, то його здоровий розум нагло заморочується і він зачинає плести те, що кожен польський мегальоман плете про „місію" Польщи на Сході, про „унію од моржа до моржа" та про те, що ніхто не хоче тих „шляхетних замяруф" Польщи розуміти — ні Мак-Кормік, ні комуністи, ні Литва, ні Білорусь, ні Україна!

Яка та була „унія" чи „федерація" тих країв з Польщею, се показала вся історія від 16-18 століття, коли то Польща стала пеклом, з якого Україці в оружжем в руках визволялись. Що Росія скористала з сего і забрала всю Східну Европу по Балтик і Чорне Море — се правда. Але хто тому винен: угнетені Польщею народи, чи сама таки, рівно нікчемна, як глупа і короткозора гнобителька, Польща?.... П. Кулаковскі закликає тепер знов всі ті народи під крила Польщи — теї самої Польщи, що на наших очах забрала розбоєм Вільну від Литви, що загорнула такимже розбоєм часть Білоруси та замикає Білорусинів по криміналах, що розбоєм захарапчила укр. Холмщину, Волинь, Підляше і Полісє що кольонізує ті укр. землі Мазурами, що купає свої жадні, злодійські руки в крови Галичан? Пятьдесять тисяч галицьких Українців вмирає в польських криміналах, а п. Кулаковскі плете, начеб напився муншайну, при братню унію проти Москви. А хтож підкосив укр. державу як не Польща, загарбавши укр. Піємонт — Галичину? Хто зруйнував галицьку армію, як не Польща, випершн її з її вітчини? Хто зруйнував навіть армію Петлюри? Чи не Польща се зробила і робить на наших очах?

П. Кулаковкі є фарисей — як всі Поляки ними є. Говорять про „демократію", про оборону проти Москви", про „братню федерацію", а рівночасно дусить за горло на смерть тих, кого лише досягне їх жадібна рука. Певно — ні Литовці ні Білорусини, ні Українці не підуть на жадні спілки з Ляхами, хочби лиш тут, в Америці, і хочби лиш тому, щоби „студіювати европ. політику". Ми її добре вистудіювали. Ляхи дали нам її пізнати в Бриґідках, Бересю, Домбю, Стшелюжні і т. д. — не згадуючи за старі часи, за муки Наливайків, Сулимів, за розстріли Богунів і Виговських, авторів Ляхамиж зруйнованої Гадяцької Умови, польським „героєм", а вовком в морській подобі, Чорнецьким, передвзором Галера.

Ми скажемо п. Кулаковскому ясно і „просто з моста": **з Польщею нам так довго не по дорозі доки вона держить одну пядь Галичини, Холмщини чи Підляша.** Москви не боїмось. Не з'їла вона нас в темні часи, не з'їсть і тоді, коли Велика Україна прокинулась. Вона нас не скольонізує ані не зденаціоналізує. Вся земля на Україні в руках укр. селянина, який перебе і зуби вибе тому, хто схотів би йому сю землю відбирати. „Совєти" не вічні. Україна перебуде їх. Інша річ з Галичиною чи Холмщиною, де Ляшня насіла нас, де шляхта має 40% землі, де кольонізація мазурака йде, де польської бюрократії як сарани! Там є небезпека! — Як п. Кулаковский думає, що ми такі діти, аби послухати його закликів, то він є невідичний самодур. Але думає, що він не такий дурненький, як уудає! Ні! Він лиш польський фарисей.

НА ФОНД РІДНОЇ ШКОЛИ.

(Через „Свободу").

Д. Дрозд, Muskegon Heights, Mich. $4.00

Колядну зложили: С. Шеремета, Н. Доманчук, В. Шеремета, В. Федьків і Д. Школа (не фармер) по $1.00. — Разом $4.00. Відтягнено за стріг-карч на фарми двом, що колядували 92 цнт., по 46 п. оден. Я свою жертвую (нас троє колядувало), остав до висилання $4.08, з того моней ордер і стемпси. Вислано $4.00. Посилаю тому маленьку суму на таку дорогу річ як Рідна Школа за своєї місцевости, жуму признати, що великий встид для тутешних Українців, що не розуміють які скарби принесить школа для кождого народу. Тут живе більше в місті, а чотирох лишень фармерів жертвувало. — Д. Дрозд.

Іван Богдан з North Tonawanda, N. Y. прислав жертви зібрані підчас колядки суму $10.00

РАЗОМ $14.00
Попередно оголошено $353.06
ЗІБРАНО ДОСИ $367.06

НА ФОНД ФЕДАКА.

(Через „Свободу")

С. А. Вульчин $1.00

Попередно оголошено $176.10
ДОСИ ЗІБРАНО $177.10

ДОПИСІ

РАЧЕСТЕР, Н. Й.

Дня 5-го грудня 1922 скликали наші „мальчики" віче. Пішли і ми подивитися і почути, якого то „пресланого" бесідника прийшле „св. комуна" з Ню Йорку. Збори отворив малесеньки поштуркайло зпід стягу Троцького та зараз покликав на першого бесідника голову усіх большевицьких недотепів, Дмитрушина. Скоро тільки він появився на естраді, сейчас почепилися протести, щоби він відкликав свої огидні брехні проти Січових Стрільців, яких він очернив був всілякими прізвищами два роки назад. Платаний „комісар" скрутився сюди й туди та зачав говорити про инше, але публика жадала передовсім спростовання давних наклепів і брехонь.

Відтак забрав голос Братусь. Він сказав, що ми не потрібуємо таких пророків, що обіцювали рай, а потім ангели із того „раю" висіли вертати голі й босі до Галичини. На гали счинився крик: На чак з Дмитришином. Смерть усім большевикам!

Відтак запала ухвала, щоби не іти ніколи на жадне большевицьке віче, бо на них не почуєш ні одного розумного слова. Перемелюють тільки з пустого в порожнє і перечитують усьо із своїх глупих і безчесних газет.

На закінчене відспівано „Не пора" на знак, що ніхто не піддурить нас ні московською ні ляцькою обіцянкою.

При сій нагоді доношу, що у нас завязано комітет „Обєднання", якого склад увійшли наші найсвідоміші люди. Маємо повну надію, що рачестерські Українці зберуть належну поміч на визвольну боротьбу нашій дорогій батьківщині.

Яким Дмитрів, член У. Н. С.

—o—

БРІДЖПОРТ, КОНН.

Віче в справі негайної допомоги.

Тут відбулося віче дня 31-го грудня 1922, о годині 3-тій полудни в церковній гали. На віче прибули наші громадяни, одні зі щирим патріотичним духом, другі з цікавости, щоби видати представника нашої державки д-ра Л. Мишуту, а треті на те, щоб, як трафиться нагода, могли дещо покиринити. На означений час голя була майже заповнена. Із нетерпеливостю очікували отворення віча, уважаючи оні других за ворогів. Бо такий уже в нас звичай, що звуть себе одні большевиками, другі федераціиниками, треті буржуями, і ріжними иншими назвами, а то все тільки на те, щоби не було згоди межи нашими народом.

О третій годині д. Володимир Венгринович отворив віче, і в короткій промові представив цілі віча та завізвав вічеників, щоби вибрали предсідателя до перепровадження віча. Зістав вибраний д. Вол. Венгринович предсідателем.

Він покликав на секретарів Василя Кузів (старшого) і Леонтія Бика: Потім представив д-ра Л. Мишуту яко представника нашої Галицької Республіки, котрого вічевики приняли грімкими оплесками і повстанням з місць.

Др. Л. Мишута у своїй двогодинній промові представив нам політичну ситуацію в старім краю і обовязки американських-Українців зглядом нашого рідного краю під теперішну хвилю. По скінченню реферату було уже видно, що у всіх вічевиків вступив оден дух і одна думка, бо уже не було ані ворогів, ані крикунів. Правда, було кілька запитів, але др. Л. Мишута дуже радо усьо радяснив. Відтак предсідатель В. Венгринович піддав під ухвалу слідуючі резолюції, поставлені референтом:

1. Іваживши, що Польща яко відвічний ворог України, прийшла до Галичини яко хвилева окупантка за згодою алянтських держав і Америки, постановю найвисшої ради мирової конференції з дня 25-го червня 1919 року, і завела там нечуваний терор над українським населенням сього краю — віче закладає перед Америкою, яко одним з номінальних суверенів Галичини, найторжественнійший протест проти дальшого толерування там польської влади. Віче признає лише одну правну владу у Східній Галичині, а то владу наставлену самим українським народом через Українську Національну Раду З. У. Н. Р. а то: Галицьке Правительство, на котрого чолі стоїть др. Евген Петрушевич — і домагається від висше згаданих чинників приверення сеї взагалі безпровалочного усунення польської военної окупації.

2. Слідячи за подіями в нашім рідним краю, Галичині, — і бачучи надлюдську боротьбу та геройську оборону Українців проти безмірних польських насильств, розбоїв і інтриґ та віроломности і т. п. — ми американські Українці, зібрані на нинішнім вічу, висловлюємо всім борцям-героям нашу найвисшу пошану та клонимо свої голви перед тінями поляглих мучеників за рідну справу.

3. Щоби не бути лише німими свідками важних подій в рідному краю, ми, Американські Українці отсим прирікаємо торжественно дати всяку поміч нашим браттям, в їхній боротьбі. В тій цілі ми рішаємо перевести межи собою загальне оподаткованне на ціль визвольної боротьби на Україні. Рівночасно постановляємо поробити приготовання для збирання жертв, щоб можна давати як найбільшу активну поміч нашим браттям в старому краю. Всякого, хто виступавби проти такої праці, будемо пятнувати безпощадно, як ворога українського ісправи.

4. Розуміючи добре вагу злуки всіх наших сил в боротьбі з ворогом, українська еміграція в Америці, для висліду своїм почуванням на Українськім Конґресі у Філядельфії на днях 26. та 27. жовтня 1922, коли то ухвалено солідарне поперте Галицького правительства та обєднанне всіх українських організацій в Америці. Одобрює всі ухвали делеґатів українських громад та годиться на напрям політики, зачеркнений на Конґресі, та сердечно витає найновійну національну організацію „Обєднанне" яко нашу найвисшу народну управу в Америці. Віче заявляє свою солідарність і повне поперте змаганням „Обєднання" та уважає його за управнене до господарки всіми фондами, зібраними через оподаткованне українського загалу в Америці. Всякі спроби до розбиття сеї найвисшої управи — віче буде уважати за народну зраду. Нашим змаганнем є до того не допустити. Бо згода, розумна і завзята праця повинна бути кличем для всіх американських Українців під теперішну важну пору.

Резолюції сі принято без дискусії з одушевленнем та грімкими оплесками. Потім предсідатель, В. Венгринович, промовляв в справі „Негайної Допомоги" рідному краєви, щоб нам не лишитися позаду всіх громад в Америці, котрі вже свій обовязок в части сповнили. Тому візвав вічевиків до складання жертв; зараз зложили слідуючі: Володимир Венгринович $15.00; Леонтій Бик $10.00; Василь Кузів (ст.), Мих. Буднік, Федор Дрозд, Анастазій Бих, Николай Мельник, Василь Кузів (мол.), Николай і Анастазія Никорчук, Йосиф Кобильник, Михаїл Зарічняк, Михаїл Галкевич (мол.) і Аксентий Телеп по $5.00; Яків Велиток і Григорій Бикай по $3.00; Іван Гайва, Йосиф Вовк, Михаїл Чопля, Николай Варій, Йосиф Підлуцький, Еміліян Ключенко, Стефан Бідний, Николай Гайда, Стефан Іванишин, Федор Гайва, Михаїл Мандрона, Мартин Шуманський, Василь Велиток і Михайло Фіняк по $2.00. Василь Гайда, Стефан Лободинський, Петро Сливинський, Василь Глява, Іван Мотика, Дмитро Постоловський, Антін Обуховський, Григорій Валковський, Юрій Демчук, Юрій Венгринович, Петро Левкович, Марія фаба, Павло Шмігельський, Пилип Павуц, Іван Шурко, Йосиф Ільчишин і Софія Венгринович по $1.00; Михаїл Галкевич, чоторидцятилітний Демчик, шкіряр, 50 ц.; дрібних жертв ... зібрано $12.38. Зібрано разом $143.88. З того розходів віче мало було $38.88. Оставшу суму $105.00 відіслано зараз до Вашінґтону до представництва З. У. Н. Республики.

На закінчене відспівано „Ще не вмерла" і „Не пора", почім вічевики в піднесенім настрою розійшлися домів.

Василь Кузів,
секретар віча

Крім цього злочили еще по вічу на руки д. В. Венгриновича по $5.00: Іван Кузів, Мих. Якімчук і Іван Максимів; $2.00: Григорій Бакай.

ДАЛЬШІ ЖЕРТВИ УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРИСТВ НА ДОВЕРШЕННЯ ФОНДУ НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ.

1. Ліґа Американських Горожан Укр. Роду в Н. С. Пітсбур, Па. 50.00
2. Гр.-Кат. Церков Преобр. Господнього в Рон, Па. 51.06
3. Тов. ім. М. Грушевського в Пітсфілд, Масс. 15.00
4. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270 У. Н. Союза в Джерзи Ситі, Н. Дж. 30.50
5. Бр. св. Волод. Великого, від. 364 У. Н. Союза 10.00

Хто слідує?

ПЕРШІ ЗБІРКИ З ПАНАХИДИ НА ДОВЕРШЕННЯ ФОНДУ НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ.

1. Укр. Грек.-Кат. Церков св. Хрх. Мих. в Йонкерс, Н. Й. 29.25
2. Укр. Грек.-Кат. Церков в Скрентон, Па. 15.00
3. Удр. Грек.-Кат. Церков в Геновер і Нентікот, Па. 22.30
4. Укр. Грек.-Кат. Церков св. Николая в Форд Ситі, Па. 7.00
5. Укр. Грек.-Кат. Церков св. Духа в Ковтсвіл, Па. 5.00
6. Укр. Грек.-Кат. Церков в Бутлер, Па. 3.00
7. Укр. Грек.-Кат. Церков в Арнолд, Па. 26.16
8. Укр. Грек.-Кат. Церков в Гейзелтон, Па. 13.00
9. Укр. Грек.-Кат. Церков в Мекаду, Па. 27.50

(Всі жертви з панахид будуть оголошені в осібнім списі).

ХТО ЗА МНОЮ?...

Я підписаний, Іван Балко, син Андрія, з Бруклина, Н. Й., вписався на листу тих, що платять народний податок до каси „Обєднання" і заплатив згори 10 долярів.

Подаю се до газети не тому, щоби хвалитись, але тому, щоби других заохотити — чи в Бруклині чи поза Бруклином. В самім Бруклині вже є досить укр. бізнесменів, що можуть собі позволити заплатити також 10 долярів народного податку. Я певний, що вони се зроблять. А хто не може 10, нехай дасть 5 чи навіть тільки 3 доляри. Я думаю, що і одним долярем „Обєднанне не погордує, але прийме з подякою. Бо час такий, що всі мусимо дати, хто кілько може.

Гей, браття! Ратуймо старий край!

Бруклин, 5. лютого, 1923.

Іван Балко, син Андрія.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

П. С., Найстаун, Па. — Не можемо помістити спеціяльної відозви в справі одного студента, бо таких більше, як він, є сотки на чужині. Як хочете йому помочи, то мусите зібрати збірку приватно помічі своїми кревними та знакомими.

ПОДЯКИ.

Я, нисце підписана, складаю сердечну подяку всім урядникам У. Н. Союза за скоре виплачене мені з Фонду Убогих в сумі 50 долярів на мою недугу. Дай вам, Боже, всім здоровля і сили до праці для добра нашої найстаршої і найсильнїйшої Організації на землі Вашінґтона.

Тепер відзиваюся до вас, Українці. Вступайте громадно до нашої організації, котра дбає за своїх членів як рідна мати за свої діточки.

Дякую також урядникам мойого відділу за їх труди і допомогу мені в моїй слабости. — **Марія Юцик**, відділ 104 У. Н. Союза.

Я, нисце підписана, складаю сердечну подяку Головному Урядови У. Н. Союза за виплачене мені 50 долярів з Фонду Бідних. Рівнож дякую місцевим урядникам відділу 122 У. Н. С. за потрудились о тую поміч, котра для мене так була потрібна. Бажаю великого розвитку, щоби число членів помновилось в У. Н. С. сего року. До вас, Українські Женщини кличу: Вступайте громадно в членкині У. Н. С., бо се одинока наша Організація на чужині, котра дає поміч своїм членам в часі потреби. Не майте таких думок, що наші мужі забезпечені в У. Н. Союзі, то чи вже не будемо потребувати помочи від У. Н. Союза. І я колись так думала, але тепер переконалась, що я дуже милюся з такими мислями. Хтоби мені був тепер подав помічну руку, коли я була на ліжку? — У. Н. Союз? Ще раз кличу до вас, Українські Женщини, вступайте в членкині У. Н. С., щоби опісля не було запізно. Нині ви здорові і можете вступити до організації, а завтра може бути запізно. — **Юлія Проницька**, членкиня від. 122 У. Н. Союза.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. Українські Січові Стрільці, від. 44, повідомляє своїх членів, що рідний мітинґ відбуває ся дня 4 січня. Урядники зістали вибрані отсі: О. Потіха, голова; Л. Демчик, писар; Т. Мазур, скарбник.

В КРАЇНІ МЕРТВІЙ І БЕЗПЛОДНІЙ

В країні мертвій і безплодній,
В країні зради і пітьми,
Забутий Богом і людьми
Сумує жертвенник народний.

Травою слід заріс до нього,
Віки огонь вже не горить,
І ладан вгору не курить,
І перед ним нема нікого.

Де ж ви в цей час страшний
вмірання?!
Чому молитись не йдете
І жертв богам не кладете
І не шепочете благання?

Чи в вас в пітьмі послїпли очі,
І ви не бачите мети,
Чи сил немає в вас іти,
Чи жити з вас ніхто не хоче?

Вам чути хід кінця страшного?
Ось він іде, біжить, біжить...
В останнє — жертвенник
[дріжить...
Впаде! Впаде! Скоріш до нього!

О. Олесь.

ДЛЯ СПІЛЬНОГО ОБХОДУ РІЧНИЦІ СМЕРТИ ШЕВЧЕНКА

На запрошенне Товариства Української Молодежи в Ню Йорку відбулася дня 4. лютого с. р. в Українськім Народнім Домі при 6-ій вулиці в Ню Йорку нарада в справі маніфестаційного обходу річниці смерти Тараса Шевченка. По причині короткого реченця явилися представники всего сїмох товариств: Товариство імени Тараса Шевченка, Товариства імени Драгоманова, Братства св. Михаїла, Товариства Козаки міста Львова, товариства Жіночої Громади та Товариства Української Молодежи.

Збори отворив і ними проводив Б. О. Каштанюк. Реферат виголосив др. Галан. Зібрані одобрили проект маніфестаційного святкованя річниці, безпартійно сполученими силами всїх нюйоркських та дооколичних українських товариств через устроєнне величавого концерту та відповідних рефератів в українській та анґлійській мовах при співучасти Америці. Програмові точки концерту мають бути виконані хорами та поодинкими артистами з Ню Йорку та околиці, як також посторонними, упрошеними людьми. Керма цілого обходу має спочивати в руках спеціяльного обходового комітету, в склад котрого мають входити представники всїх товариств. що будуть обходом займатися. Сей комітет буде мати право завести зміни в тимчасових постановах.

В цїли остаточного доповнення обходового комітету тимчасовий комітет скликує нові збори на вівторок, дня 13. лютого с. р. на 8-му годину вечером до Українського Народного Дому при 6-ій вулиці в Ню Йорку. та запрошує всї товариства з Ню Йорку й околиці вислати на нього своїх представників.

LUCKY STRIKE CIGARETTE

НАЙЛУЧШІ ЦИГАРЕТКИ

ЗНАНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ХИРОПРАКТОР
ДР. АНДРЕЙ БОРАК
лїчить ріжні задавнені недуги так МУЩИН ЯК ЖЕНЩИН
не уживаючи медецини.
Ню Йорк офіс: 335 E. 18th Street
Понеділок і середа, пятниця від 10. рано до 8. веч. В неділї від 10. до 1.
Passaic, N. J. офіс: 52—2nd Street,
Кождого дня від 12. до 8. вечер, з винятком четверга і неділї.
Bayonne, N. J. офіс: Berghoff Bldg., 22nd St. & Broadway
Вівторок і четвер від 2. до 8. вечер
Субота від 2. до 7. вечер.

FRENCH Line
New York Plymouth Havre—Paris
ПОСПІШНА ЇЗДА НА І З УКРАЇНИ

Roussillon	Feb. 22
PARIS	March 7
Chicago	March 8
FRANCE	March 14

По всі дальші інформациї голоситься до місцевого агента Французької Лінії або офісу компанії
19 STATE STREET,
NEW YORK CITY

ВАШЕ ЗДОРОВЛЄ
є найбільшим Вашим скарбом і не повинно бути занедбаним.
Коли маєте затвердненє, болї голови, гази в жолудку по їдї, квасно Вам в губї, утрата апетиту пийте фіялкову „Meyers Зільний Чай" перед снїданєм а до рана Вашї недомаганя уступлять.
Се є подивляюча збірка спеціяльного медичного зілля і тому є він найлїпшим натуральним домовим лїком; його відпоручають найлїпші доктори. Приправіть і пийте його як чай а він принесе Вам надзвичайну пільгу лише коли спите, помагаючи встати Вам рано свіжим і здоровим. Сей славний Чай чистить також хори і цїлу систему тїла. Його відпоручається також тепланчим на гемороїди і ревматизм.
Велика пачка Meyers Зільного Чаю коштує 1 долярa; 6 пачок лише $5.00. Висилаємо замовленя враз з грішми або мови ордером (почтових марок не приймається) вправ до:
EUREKA CHEMICAL CO., Dept. B. HOBOKEN, N. J.

Паспорти, шифкарти, справи старокраєві найскорше, найдешевше полагоджує Канцелярія Нотарияльна.
T. J. HRYCEY CO.
329 S. 4th St.,
PHILADELPHIA, PA.

ВИЙШЛА З ДРУКУ
„ВЕРХОВИНА"
сольова пісня в акомпаньяментом фортепяна.
Уложив і видав МИХ. ЗАЗУЛЯК.
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.
Замовленя слати на адресу
"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Богдан Лепкий.

ЗЛА ДОЛЯ НАШОЇ ДАВНЬОЇ ПОЕЗІЇ.

(Докінчення).

Варіянт (відміна) тої самої колядки малює заходи князя над відбудованням своєї країни після набігу ворожого. Він сїдає на коня й каже:

„Кошику синий, будь ми щасливий!
Де орду втопю, там ві зрошу,
Своє подвіре малає зберну.
Побудуюм ся краєм, де буде,
А я тим скорим, як в три перелї,
А я четверта в церков збудую,
Церков збудую з трома верхами,
З трома верхами, з дзвона окопці,
Єдним окопцем сонечко сходить,
Другим окопцем місяць заходить.
Ґаєвим дверї господар ходить.
На цем воротьма як лист тоненька,
Як лист тоненька, як сніг білесенька,
Господар ходить, ангела просить,
Ангела просить, все Бога просить.

Иньша колядка малює нам княжого тивуна, мабуть наємного дружинника, якого князь посилає суди судити і за те дає йому роди.

Ой нема дома господаренька
Ой леля!
Господаренька, на імя Василя,
Поїхав же він до Судомира.
Щож там поїхав? Суди судити.
Щож йому дано за тої суди?
Ой дано йому та три селечка:
А в одним селї — старії люди,
А в другім селї все парубочки
А в третім селї — все дївочки.
Старим людьми село порадне,
Парубочками село горіжне,
А дївочками село веселе

Ще иньша описує боярські свати (а може тільки забаву), Ось вона:

Ой рано, рано кури запіли
Святий вечор!
А ще раньше наш П... ко встав,
Лучком забрящав,
Братів побужав:
„Да вставайте, брати, коні сїдлайте,
Коні сїдлайте, хори скликайте:
Да поїдем в чистеє поле на прогулянки
На розгадканя,
Да найдемо, братти, кіту в дереві,
Дївку в тереві...
От се нам братти — куна в дереві
А мині, братти, дївка в тереві

Одна з пізнїйших колядок описує господарство борське, з того часу, коли бояри звертали більшу увагу на управу рілї. Вона вичислює воли, коні, плуг і його части, навіть части упряжи, розуміється усьо з золота, срібла та шовку, і кінчиться зазивом, щоб „славний пан" вийшов з жінкою і дїтьми та радувався достатком.

Не забувають також наші пісні про тих бояр, що перейшли в розбійників.

Одна з них передає жалї боярині, котра не годна жити з „княжим боярином", бо він що вечера коника сїдлає і що ночи, опівночи на розбої поїзджає.

Ось раз на досьвітках вертає боярин з розбою і гукає на жінку, щоб вийшла за ворота, бо він веде девять коний, а на десятім їде молодий розбійник, з тонкою сорочкою, всенькою у крові „Піди мила на річечку та сполочи сорічечку", — тільки не приглядайся, бо перестрашишся. Жінка бере сорочку та пізнає свого брата. „Ой миленький ти мій — річечє нещаслива — ти розбійничку мій! Забив, забив брата мого, і кошуля його". А насе відповідає розбійник:

„Ой я їхав і гукав
Він з дороги не ступав.
А я йому ярмарку сяку,
З щіх голова і нема".

Та не тільки переховалися в наших народних піснях загальні черти побуту княжого боярського, деякі, хоть не численні збереглися до нині імена поодиноких історичних осіб та затямили давно минулі події.

Так прикладом відома в Галичині колядка про Іванка, княжого синка, переповідає нам історию Івана Ростиславича Берладника, котрий в 1144 прибував заняти Галицький престіл, а котрого прогнав Володимирко. Він утік в Суздаль і там на домаганя Ярослава Галицького, замкнув його Юрий Довгорукий в темницю. Його сина Ярослава Берладничича галицькі бояри невдоволені Андриєм, королевичем угорським призвали до Галича. Він послухав, прийшов, заняв кілька городів, але віроломні бояри зрадали його і видали Уграм, які, раненому князеви прикладили трутину до рани.

От ся нещаслива історія князя ізгоя і його сина знайшла свій трівкий відгук в пісні, тільки робинях. Прикладом тої Данила, в колядці про Перемисльного пана дуже схожий з убором того князя по літописному переданню. Хто хоче пізнати нашу княжу минувшину, той мусить, попри кроніки та історії, вчитатися та вчути в чудові останки, в ті зачаровані відгомони давньої нашої поезії, перед котрими поклонитися треба, така в них живість так чудово вяжеться епічний елемент зі смутком споминів, така пластика. сила слова, експресия. Не богато мож знайти творів в світовій народній поезії, що моглиб іти навзаводи з нашими.

На закінчення наведемо з Дністрової Русалки отсю співанку.

Воротаре, воротаре! вітворя воротенька!
А хто воріт ключе?
Князеві служонькы,
А но за двір везуть?
Ярії пчілонькы.
Ой щож бо нам мало!
А ми вам додамо...
А щож нам додасте?
Молоду дївоньку
В-рутяніи віноньку.

Співають її у нас дївчата підчас гагілок, на Великодні свята двома хорами, як якийсь гуртовий діяльоґ (розмову). Одея хор, ніби мешканці города за воротами зачиненеми, а другий, ніби ті, що прийшли з дарами і протяг вороторя (Воротаре зветь ціла ігра), щоб відчинив, тавпустив їх до князя. В деяких варіянтах згадується виразно „князь Роман, наш пан, котрого нема дома, бо поїхав до Львова". Між дарами вичисляються господарські продукта, або дитина „мізина в сріблі і злоті в ткацькій роботї", або молода дївонька в рутяним віноньку.

Весела співанка та жвава ігра дївоча, причілена силою свого хороводного характеру до гагілок, зберігає нам память про збирання та принимання дани нашими князями від підбитих земель та народів. Між князями особливо вбився в народню тямку хоробрий, але суворий, князь Роман, про якого і співають в деяких варіянтах. Можливо, що і наймолодша дитина „в сріблі і злоті в ткацькій роботї" натякає на якусь історичну подію, якої не зберігли наші літописи. Так само загадочний є дарунок „молодої дївоньки в рутяним віноньку"; (малиждки князі і такого податку вимагати?) На всякий спосіб наші дївчата, виводачи веселого „Воротаря" при гомоні великодних дзвонів, по молодій шовковій траваці, під наметом першого листя старезних лип, що стоять довкола сільської деревляної церкви, немов також якийсь давний, містичний хоровід, не думають навіть, як давні слова повторюють: як забуті гомонн будять, яку цінну, тонесенку нитку з веретена нашої народньої поезії висновують.

Не додумуються. А ти, стоячи з боку та приглядаючися їм, линеш в далекі літа, чуєш нерозривну злуку теперішности з минувшиною, відвчуваєш вічність того, що красне і може неодну добру гадку, не оден гарний порив завдячуватимеш тій щасливій хвилині.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
На бажання української публики в Ню Йорку і околиці Драматично-Співацький Кружок Товариства ім. М. Драгоманова в Ню Йорку відограє
В СУБОТУ, ДНЯ 10-ГО ЛЮТОГО 1923 Р.
В УКР. НАР. ДОМІ, 217-219 E. 6th Street, NEW YORK CITY
на причуд гарну комедію, повну гумору і втїхи під наз.:
НЕЧИСТА СИЛА
в чотирох діях, А. Рутковського
Початок точно о годині 8-ній вечер. Вступ 65 центів.
Дохід призначено на просвітні цїли,
ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ БАЛЬ ДО ПІЗНОЇ НОЧІ.
34-35 КОМІТЕТ.

СПРАВА СПРОВАДЖЕННЯ РОДИН З КРАЮ ДО АМЕРИКИ
Даємо безплатну пораду як спровадити Вашу родину до Америки. Як не спровадимо, вернемо гроші до 2-місяців.
Продаємо шифкарти на всї корабельні лінії.
Вертаючим до краю даємо осібні каюти.
Висилаємо долярі до краю під ґарантією.
За совісну обслугу ручимо.
Управитель Українського Еміґраційного Бюра:
К. Багрій і В. Гапанович.
За інформациями пишіть на адресу:
UKRAINIAN IMMIGRATION BUREAU,
245 Court Street, Newark, N. J.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!
Заходом Українського Співацького Товариства, відбудеться
В ЧЕТВЕР, 15. ЛЮТОГО 1923
в MANHATTAN LYCEUM,
66 East 4th Street, New York, N. Y.
ВЕЧЕР ПОШАНИ
посвячений великій памяти смерти повстанців, розстріляних польською шляхтою в Чортковї, Степана Мельничука, Петра Шеремети ув. трагічною смертюногибшого т. Ів. Пепка.
НАГЛИЙ СУД В ГАЛИЧИНІ
1-шадія: На Україні. 2-га: Бойка при роботї в Галичинї 3-та: В тюрмі. 4-та: Розстрілі.
ПРОГРАМА:
1) Вступне слово — Н. Н.
2) „Наглий суд в Галичинї", нарис в чотирох діях.
3) Над гробом. Картина з реферятом.
Після відбуде хор під управою тов. Сторощука.
В представленню беруть участь тт.: П. Безталанний, Побіденко, Кравчук, Керкера, Чікрай, і много других тов.
Початок точно о годині 8-ій вечером.
Вступ 55 ц., включаючи воєнний податок.
35,37

Читайте українські книжки і газети, бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цїнник книжок "SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВІТА" В НЮ ЙОРКУ, Н. Й. УРЯДЖУЄ
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 11. ЛЮТОГО 1923
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
217-219 East 6th Street - - - - New York City
З НАГОДИ ПЯТНАЦЯТЬ-ЛІТНОГО ІСТНОВАНЯ
ЮВИЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ
ПРОГРАМА:
I.
1. Вступне слово
2. „Ви жертвою в бою", відспіває ... Хор мішаний
3. „Весїнка", Шашкевич-Матюк, відспіває ... п-ні Ю. Шустакевичева
4. Marchen, Geo. M. Denniston, скрипкове сольо відограє ... п. Фаренчак
5. „Марта", Ф. Флотов, скрипкове сольо в супроводї фортепяна відограють ... п. Фаренчак і п-на М. Ющкевич
5. „Осні горять", Т. Шевченко, відспіває ... п. Є. Сотник
6. „Тарасова ніч", Т. Шевченко, відклямує ... п-на К. Павлушка
7. „Madame Butterfly", G. Puccini, арія з опери, відс. п-ні Ю. Шустакевичева
8. „Кантата", І. Франко, музика Т. Ярославенка, відспіває ... Хор мішаний
II.
9. Віччит, „Історія Тов. Просвіти", виголосить ... п. П. Петрів
10. „Народна Щедрівка", М. Лисенко, відспіває ... Хор мішаний
11. „За думою дума", Шевченко-Степовий, відс. ... п-ні Ю. Шустакевичева
12. „Sarabande", Carl Bohm, „Rondino", Fritz Kreisler, скрипкове сольо ... п. В. Чосник
13. „Козачий Кістяк", Т. Шевченко; „В світ за очи", Б. Лепкий, відклямує ... п. І. Жовнір
14. „To Spring" and „Little Bird", Edward Grieg, сольо піяно ... Pianist Mr. Chas. Bacoral, Jr.
15. „Під небом чужим я вічаю", відспіває ... п. Є. Сотник
16. „Гей як піймемо в боротьбу", К. Я. ... відспіває Хор мішаний
Хор Укр. Роб. Тов. ім. М. Драгоманова під управою К. Яловського.
Піяністка п-на А. Бемко.
Початок точно о годині 7-ій вечером. Вступ $1.00, 75 і 50 центів.
ПО КОНЦЕРТІ БАЛЬ
Впов. Родинці! Щоби звеличити так велике свято як Ювилей Укр. Тов. „Просвіта", проситься всїх Українців взяти участь і своєю присутностию дати доказ товариської любови. Кождий присутний буде мати нагоду наслухати українською мельодією співу, скрипкових і фортепянових соль, декламацій з приятю на звичнене місницїь гарною забавою, як рівнож почуєте про 15-літну господарку Укр. Тов. „Просвіта". В день свята ювилейного Укр. Тов. Просвіта приймє в члени кождого, хто еще не скінчив сорокового житя без оплати вступу. За вдоволенє ручить — КОМІТЕТ. 34-5

ДОЛЯРИ ДЛЯ РОДИКИ В КРАЮ
ми вам переплемо під ґарантією і ваша родина отримає ДОЛЯРИ НА ПОСЛІДНІЙ ПОЧТІ. Не посилайте в листах бо пропадуть. Оплата за пересилку не велика. Також колектуємо гроші з краю за ґрунт і виплачуємо в долярах в Америці.
ШИФКАРТИ З КРАЮ ДО АМЕРИКИ
купуйте в нашім Бюрі. Наші офіса у Львові, Тарнополі, Станїславові і инших містах поможуть вашій родині і заопікуються. До того, ми вам ґарантуємо, що наколиб ваша родина не могла приїхати з якоїсь причини, так ви стратите на шифкарті тільки ДЕСЯТЬ ДОЛЯРІВ. Продаємо шифкарти до краю і полагоджуємо всї ґрунтові краєві справи. По інформації пишіть до:
AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, Inc.
520 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.
(Philadelphia Office: 323 N. 8th Street)
ЗА УПРАВУ БЮРА: — АНТІН ПАШУК, пред.

МЕДИЧНА ЛЯБОРАТОРІЯ СВЯТОГО ОТЦА МИХАЇЛА
ЯК ВИ ХОРІ НА ЯКУСЬ ХРОНІЧНУ АБО ДРУГУ ХОРОБУ І ХОЧЕТЕ МАТИ СКОРУ І ПЕВНУ ПОМІЧ — РАДИМО ЗАРАЗ ЗВЕРНУТИСЬ ДО НАШОЇ МЕДИЧНОЇ ЛЯБОРАТОРІЇ. ПИШІТЬ І ПРИШЛІТЬ ГРОШІ МОНЕ-ОРДЕРОМ. А МИ СЕЙЧАС ВИШЛЕМО ВАМ ГАРАНТОВАНІ ЛІКИ, КОТРІ ВАМ ЗАРАЗ ПОМОЖУТЬ.

Молодість Бальзам	$5.00
Бальзам на подвигнане в середині	3.00
Бальзам на безсонність	2.00
Кроплї на корчі в жолудку	2.00
Пігулки на конвульсії	5.00
Кроплї до очий від запаленя	2.00
Лік на Солітер	5.00
Порошок до усуваня волося з лиця і тїла	1.00
Волосоріст до росту довгого волося	2.00
Вусоріст до росту довгих вусів	1.00
Пілюли від ревматизму і простуди	3.00
Масть до натиранія від ревматизму	1.00
Жолудковий бальзам від катару жолудка	2.00
Пігулки до очищення жолудка	1.00
Фарба на сиве волосє (на всї кольори)	3.00

Масть на прищі, корости і лишаї ... 2.00
Геркулес, до скріпленя сил і апетиту ... 2.00
Лік від гемороїдів ... 2.00
Масть до катру в носі ... 1.00
Кроплї до бляю зубів ... 1.00
Крім 1-мило до гарного лиця ... 1.25
Успокоюючий бальзам на нерви 2.00
Лік від простуди і інфлюенци. 3.00
Бальзам до очищення віпсуної крови ... 3.00
Пігулки від болю голови ... 2.00
Порошок на нічнюї воги ... 1.00
Лік проти болю в горлї ... 2.00

Крім всїх тих ліків, що тут подаємо, маємо всякі другі ліки проти всїх хронічних і задавлених хоріб. За всї ліки даємо повну нашу ґваранцію. Пишіть по катальоґ.
Як ви хорі на яку небудь слабість, пишіть нам сейчас, а ми вам поможемо. Листи і моней ордер на гроші належить адресувати до:
ST. MICHAEL MEDICINE COMPANY,
DEPT. SW., CARLSTADT, N. J.

Григорій Кунашевський
Представитель всїх ворабельних ліній
НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ АҐЕНТ І НОТАР
ПРОДАЖА ШИФКАРТ ДО КРАЮ І З КРАЮ
(Цїна стисло Компанїчна.)
СТАРАННА ОПІКА ДЛЯ РОДИН.
Пересилка Гроший до Всїх Частий Світа.
(Точна-дешева, і під повною ґарантією.)
СОВІСТНА ОБСЛУГА - ЗАГАЛЬНА ПОШАНА.
Повне довірє серед громадян Українців по всїх стейтах Зл-Держав.
По близші інформациї звертайтесь всегда на адрес:
G. KUNASHEVSKY, 179 E. 3rd ST., NEW YORK, N. Y.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЇЕ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ГРАНД СТРІТ, ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ

Долярами або по курсі до всіх частий світа, скоро і дешево, почтою або телеграфічно.

ПРОДАЖА ШИФКАРТ

До і з краю на всі лінії по цінах компанічних. Виробляємо паспорти і афідевіти.

СПРАВИ КРАЄВІ

Нотаріяльні полагоджуємо скоро і успішно.

Зраджуємо всякі правні документи.

ЧОТИРИ ПРОЦЕНТ

Платимо від ощадночастий. Провадимо чекові конта. Маємо касові скринки до винайму.

Голосіться особисто або листовно в рідній мові до:

STANDARD BANK
AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

ДАРОМ ДЛЯ ТЕРПЛЯЧИХ НА ПРІРВУ

5,000 терплячих одержить Плямо на пробу і кишеню про пропуклину цілком ДАРОМ.

СТОЦАРТА ПЛАРАОРАДЕ є чимсь відмінним від поясів, є воно абрикою і аплікатором медицини, самі — призначочи, в цім сильного задержаня внутрениостий в зарості. — Нема пасків, страпсів, ані струнки. Не зсувається проте, не труть тіла і не натискають на кість, що зовеся пубес. — Тяжчі себі лічилося в дома успішно, без затишення щоденного занятя, наслідок дасть зауважити навіть у найтіших случаях. МЯГКІ ЯК ОКСАМИТ, ЛЕГКІ ДО УЖИВАННЯ, НЕ ДОРОГІ, НАГОРОДЖЕНІ ЗОЛОТИМ МЕДАЛЕМ І ПЕРШОЮ НАГОРОДЛЮ. Перебіг лічення природний, тому поті стаєся непотрібній. Доведемо вам єсть, що